

PERIODICO DE ELCHE Y COMARCA

Festes - 85

La Festa d'Elx

Ciprià Ciscar i Casaban
 Conseller de Cultura, Educació i Ciència

LES representacions teatrals varen tenir, després de segles d'influència romana en qualsevol manifestació artística, una etapa de foscor al llarg de quasi tota l'Edat Mitjana. L'Art de Talia distorsionava, d'alguna manera, la societat que havien projectat els prínceps del cristianisme. El teatre romà, com alhora el grec, estava instal·lat entre les coordenades del discurs ideològic profà, la qual cosa contrariava les tesis doctrinals de l'Església d'aleshores. Quan de bell nou començaren les representacions teatrals, a les darreries de l'època medieval, ho feren sota l'atenta vigilància dels tribunals eclesiàstics i el control de l'Estat.

El drama pagà, que plantejava un conflicte entre l'ésser humà i les seues divinitats, és substituït pel drama litúrgic. És en el segle IX quan esdevé el drama litúrgic, que podríem definir com la concreció d'un teatre religiós que introdueix nous elements a escena, i que utilitza com a mitjà d'expressió el llatí, en primer lloc, per a més tard fer-ho en altres llengües. Així, hom va improvisar escenaris dintre els temples, iniciant-se la representació d'obres religioses conegudes com a Misteres a França, Miracles a l'Anglaterra, Sacre Rappresentazioni a Itàlia, Geistliche Spiele a Alemanya i Autos Sacramentals a Castella.

Podem dir, però, que és el Misteri d'Elx, que començà a representar-se a mitjan segle XIII, el que introdueix una formulació escènica i textual que cal qualificar d'avantguarda per la riquesa del text, per la diversificació del moviment escènic (els apunts del Consueta), per l'espai aeri, trets que, al judici de molts estudiosos del teatre, doten al Misteri d'Elx d'un major relleu en comparació a altres Autos Sacramentals. La música, composta de monodis i polifonia, li dóna magnificència a la representació i completa el conjunt del drama.

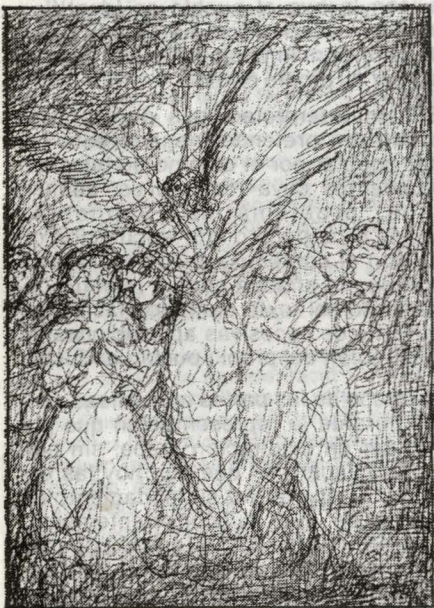
A més a més hi ha un element fonamental en el drama sacre il·licità que permet la definició avantgardista del conjunt de la peça: la participació i integració del poble d'Elx en la Festa, bé com a actor particip o bé com a públic col·laborador en la posta en escena de l'obra. Això apropa el Misteri a una mena de teatre de la totalitat, és a dir, un teatre on s'hi combina art, tècnica, espai superfícies, moviments i pública participació, un teatre que es transforma en un esclat popular i que naix de les mateixes arrels del poble que el representa.

Hui, no es pot concebre la ciutat d'Elx sense la seua Festa, una Festa que és l'expressió de l'afirmació col·lectiva de un poble fidel a les seues tradicions i a la seua llengua. La utilització del valencià en el Misteri és un dels trets més característics del conjunt de l'obra perquè suposa el reforçament de la pròpia personalitat com a poble i palesa la vivor cultural.

És clar que la Festa, amb tots els seus elements definidors, constitueix un monument viu de la cultura valenciana i europea, i es manté tradicionalment com a una de les poques actuacions teatrals, de representació anual, de caire litúrgic.

La Festa representa el sentiment d'un poble que viu amb intensitat la seua pròpia cultura, cultura que busca en les pàgines més significatives de la seua història.

Com ja ho vaig fer l'any passat a través d'aquestes pàgines, a tots els il·licitans us desitge unes bones festes i aprofite per a manifestar-vos la meua adhesió i les meues sinceres salutacions.

Dibujo original de Sixto.

Elche, 5 de agosto de 1985

BAIX VINALOPO
BAJO VINALOPO

EL PERIODICO DE ELCHE Y COMARCA

Doctor Caro, 45. Tel. 43 74 11

Gerente: Juan Garrigós Piecho. Director: José Andreu Pujalte

Este suplemento extra, dedicado a las Fiestas de Agosto - 85, ha sido coordinado por Gerardo Irués, con dibujos realizados expresamente para BV de Sixto, Manolo Maciá, María Dolores Mulá y Leguey. Fotos de Diego y José Miguel

Depósito legal: A-1.082-1983

Imprime: Berta Print. Cambrils, 8. Tel. 365 09 63. 46019 VALENCIA

Elegia inacabada

Per Gaspar Jaén i Urban

VAS haver de tornar cap a la llum primera,
un cel fet tot de palmes, unes serres ressegues,
sense arbres ni aigua, de fardatxos, baladres,
raboigat, cantaueso, pedra i sol a l'estiu.

Van quedar endarrere cossos, records, paraules,
dolç temps d'aprenentatge com un càntir que es plena,
com les aigües primeres que comencen un riu...

Mes, quina llum trobares sota el cel de les palmes?

En aquesta ciutat no deixà pols ni rastre
la vida que vas perdre a totes les ciutats.

Que la vida era l'únic remei pel mal de viure,
era cosa sabuda. Qui sap què t'esperaves!

Tot inútil buscar d'unes altres mars l'ombra.

No trobares les festes dels carrers del Raval,
ni fanals ni banderes, ni gesmins de la infància.

Hi havia pels cantons, per la pell de les fàbriques,
trossos d'àngels trencats, cossos blancs sense sexe,

habitants oblidats d'algun nom del silenci,
tendres cares rompudes, plecs d'amor prohibit,

uns terrats i uns carrers de fantasmes memòria,
fills d'estendre la roba, parets d'algeps al sol.

Cap rastre de coloms, de mans i de cabells,
cap portal d'or i d'àngels i perfums trencadissos.

La soledat de sempre t'esgarrapava els ulls.

Vas anar recordant com és que era aquell temps,
els conills i les dàlies, la palmera i la parra,

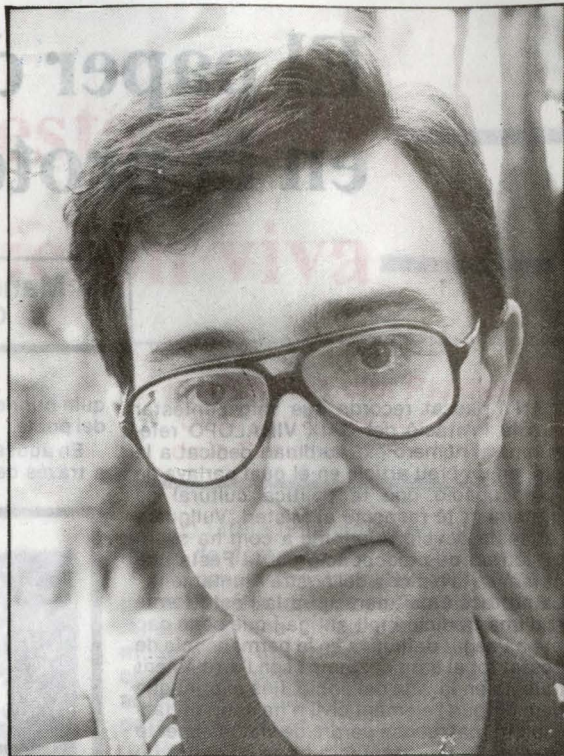
el secret dels colors amagat en les runes
d'uns incògnits ravals. Territori del cos

quan tot era una festa de xiquets que jugaven

entre bancals de faves, crueldat de la burla,
les baralles, la sang. Et creies que trobaves

FOTO DIEGO.

Gaspar Jaén i Urban.

FOTO DIEGO.

l'antic poble trencat, l'antic Elx ple d'enyor,
i a les mans se't moria la veua clara dels àngels,
els xiquets del Misteri, els carrers i la festa.

Van desfer els carrers on la gent va jugar
a les nines de fang (els hials els trencaren).

Et trobares al cor una pena de mort,
un poble pla, trencat, brut, lleig i miserable,
uns carrers ara muts, i era un goig escoltar-los!

Era un cormull de peix, una xifra rodona,
un galló blanc d'armela, aquell valencià,
una cosa que empomes, en tirar-la per l'aire...

Mes aquí vas aprendre el nom de cada cosa,
i on, sinó és al teu poble, has de viure i morir?

Ja mai te n'aniràs lluny d'aquí, nord enllà,
l'espardenya espolsada al portal de la Vila,

ple de la passió i el dolor d'haver vist
com el temps destruïa tot allò que estimaves.

Boutique de moda infantil y juvenil

Xiquets

Maestro Serrano, 29 (frente Hacienda, cuartel viejo)
ELCHE